

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Zlín

Inspekční zpráva

Mateřská škola

Bartošova čtvrť /4056, 760 01 Zlín

Identifikátor zařízení: 600 113 604

Zřizovatel: město Zlín, nám. Míru /12, 761 40 Zlín

Školský úřad ve Zlíně, Zarámí 88, 760 01 Zlín

Termín konání orientační inspekce: 14. - 15. listopad 2000

Čj.	155 33/00-11020
Signatura	oo5au113

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola - Bartošova čtvrť je umístěna ve starší sídlištní zástavbě, ve dvoupodlažní typizační budově, která je původně určena pro 100 dětí. Vzhledem k tomu, že k začátku tohoto školního roku nastoupilo do mateřské školy pouze 70 dětí, došlo k 1. říjnu 2000 ke snížení počtu tříd. V současné době pracuje ve třech třídách šest pedagogických pracovníků.

Funkci ředitelky zastává od roku 1991 paní Marie Kadlecová.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Řízené a spontánní činnosti

Výchovně vzdělávací program školy vychází z Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (schválen MŠ CSR č.j. 33 483/83-201) a jeho modifikace Časově tematických plánů. Současně učitelky průběžně uplatňují ve výchovně vzdělávací práci modelový projekt „Zdravá mateřská škola“ (doporučeno MŠMT ČR č.j. 17147/95-24).

Z množství cílů a úkolů stanovených v těchto plánech jsou vybírány úkoly, které odpovídají vývojovým možnostem a schopnostem dětí a jsou aplikovatelné na podmínky školy. Snahou učitelek je sestavovat vybrané úkoly do týdenních tematických okruhů obsahově zaměřených ke společenským a přírodním jevům.

Ze studia těchto plánů a následně i ze sledovaných hospitací vyplynula nedostatečná promyšlenost organizačních forem, didaktických metod i prostředků při realizaci řízených i spontánních činností. V denních činnostech chybí hlubší provázanost stanovených úkolů včetně jejich diferenciací vzhledem k věkovým a osobnostním zvláštěstím dětí. Nižší efektivita byla zjištěna především v plánování ranních her, v nichž jsou často plánovány pouze úkoly z mravní výchovy.

Zpětná vazba k plnění stanovených cílů je dokladována a ředitelkou kontrolována v zápisech Přehledu výchovné práce. Obsažnost i výpovědní hodnota zápisů je většinou na dobré úrovni. Ojedinele chybí v zápisech pedagogický cíl, který učitelka zvolenou činností plnila. V průběhu týdne jsou rovnoměrně zastoupeny všechny výchovné složky.

Výchovně vzdělávací práci zajišťuje šest zkušených pedagogických pracovníků. Všechny učitelky mají odbornou a pedagogickou způsobilost získanou středoškolským studiem. Jedna pedagogická pracovníce má osvědčení pro provádění logopedické prevence u dětí s vadami řeči. Těžší vady konzultuje logopedická asistentka s klinickým logopedem.

Provoz mateřské školy je stanoven od 06:00 - 16:15 h. Délka provozu je stanovena s ohledem na potřeby a zájmy rodičovské veřejnosti a zřizovatele. Počet zapsaných dětí nepřekračuje stanovenou kapacitu zařízení a je v souladu s pedagogickými, hygienickými a organizačními podmínkami dle § 4 odst. 8 vyhlášky MŠMT ČR č. 35/1992, o mateřských školách. Vzhledem k navýšenému počtu zapsaných dětí v jednotlivých třídách, a to od října tohoto školního roku, udělila ředitelka novou výjimku z počtu dětí, která je v současné době dána zřizovateli ke schválení.

Mateřská škola má velmi dobré prostorové podmínky. K výchovně vzdělávací práci je využívána dostatečně velká třída i prostorově navazující herna, která je v odpolední době využívána k odpočinku dětí. Propojenost třídy a herny se sociálním zařízením a šatnou umožňuje dětem přirozený přechod bez zbytečného organizování.

Pro námětové, tvořivé a konstruktivní hry jsou ve třídě i herně vytvořeny stabilní hrací kouty. Veškeré hračky, didaktický i pracovní materiál jsou dětem volně přístupné. Zasluhou pedagogických pracovníků jsou prostory školy vkusně a nápaditě doplněny esteticky hodnotnými doplňky. K dotvoření celkového interiéru školy je využíváno i výtvarných prací dětí.

Hračky, didaktický i pracovní materiál je průběžně doplňován v závislosti na omezených finančních možnostech zřizovatele. Vybavení tříd audiovizuální technikou, učebními a hudebními pomůckami je dostačující k počtu docházejících dětí i dětí integrovaných. Průběžně je doplňována dětská i odborná knihovna současnou aktuální literaturou.

I když nábytkové sestavy a vybavení mateřské školy jsou již zastaralé, postupnými úpravami a renovací působí prostory školy čistě a upraveně. Nově zrekonstruovaná byla i sociální zařízení pro děti a personál. V celé budově je přiměřená teplota, pořádek a dobré světelné podmínky.

Pravidelně a po většinu ročních období je dětmi využívána školní zahrada, která též prošla postupnou rekonstrukcí a úpravami. Ke klasickému zahradnímu vybavení přibyl prostorný zahradní domek, který slouží dětem ke hrám i k ukládání zahradního nářadí.

V denním režimu je dbáno na respektování základních psychohygienických potřeb dětí, tzn. vytvoření dostatečného prostoru pro spontánní aktivity, každodenní zařazování tělovýchovných činností, dodržování délky pobytu venku. Ranní přesnídávka je dětem podávána průběžně při nástupu do mateřské školy, čímž není narušována, ani zkracována doba ranních her.

Hodnocení účelnosti organizace výchovně vzdělávací práce vychází ze sledování tří dopoledních bloků. Z uplatněných organizačních forem výchovně vzdělávací práce po oba dny převažovaly frontálně organizované činnosti. Zjištěným nedostatkem byla nižší míra uplatnění skupinových a individuálních forem práce, což se s ohledem na uspokojování specifických potřeb dětí jeví jako potřebné. Přesto, že si učitelky plánují cílové požadavky do týdenních tematických okruhů, většinou z nich se nedařilo stanovené téma provázat spontánními a řízenými aktivitami, a to především z důvodu určité ohraničenosti jednotlivých dopoledních aktivit.

Časový prostor pro spontánní činnosti byl v průběhu dopoledne vymezen především v ranních hrách. Zde byly děti dostatečně motivovány podnětnými didaktickými hračkami a stavebnicemi. V jednom případě se učitelce podařilo zvolený úkol a obsah řízené činnosti motivačně začlenit již od ranních her a zdravotního cvičení. Vhodně volenými výchovnými metodami v oblasti chování a jednání dětí byla v průběhu spontánních aktivit všestranně podporována schopnost respektovat cizí i vlastní zájmy, zapojit se do společenství, umět si vzájemně pomoci i řešit konflikty. Vlastním vystupováním i jednáním poskytovaly učitelky dětem vhodné modely sociálně morálního jednání. V jednom případě však učitelka nevhodně omezovala spontaneitu především chlapců, a to tím, že jim vymezila prostor pro hru.

V řízených činnostech, které byly zaměřeny na rozvíjení poznání dětí převažovala dominantní úloha učitelky, což v samém důsledku vedlo k potlačování přirozené dětské spontaneity, včetně verbálních a neverbálních projevů dětí. Nevhodně zvolenou organizací, nedostatečně promyšlenými metodami i omezenými didaktickými prostředky byly celkově činnosti málo efektivní a pro děti nedostatečně motivující. Z didaktických metod převažovaly slovní a názorné metody, sporadicky se uplatnily pohybové nebo manipulační činnosti. Především v řízených činnostech nebyla dětem dána možnost samostatného rozhodování, nedostatečně byly navozovány situace, které by stimulovaly kreativní prožívání a myšlení dětí.

Ve spontánních a řízených aktivitách byly současně v malé míře zařazovány prvky prožitkovosti v souvislosti s využitím tvořivých a dramatických her.

V řízené činnosti zaměřené na pracovní výchovu poskytla učitelka dětem dostatek prostoru pro vlastní výběr výtvarného materiálu i osobitý tvořivý přístup. Samotná činnost probíhala skupinově od ranních her. Souběžným působením obou učitelek byl vytvořen maximální prostor pro individuální přístup k dětem. Kvalitní připravenost a promyšlenost řízené činnosti spolu s pozitivní motivací příznivě ovlivnily celkovou tvořivou atmosféru ve třídě. Děti pracovaly se zaujetím, mezi dětmi a učitelkou probíhala partnerská nemanipulativní spolupráce a komunikace. Všem dětem byla dána možnost svou práci dokončit.

Každodenně je dbáno na pravidelné provádění zdravotních průpravných cvičení, která jsou vzhledem k věkovému složení třídy vhodně motivována. Sledované tělovýchovné činnosti odpovídaly strukturou požadavkům metodiky tělesné výchovy.

V oblasti sebeobsluhy a hygieny jsou děti vedeny k samostatnosti, adekvátně ke svému věku. Určité rezervy byly sledovány v oblasti stravování. Přirozeně jsou uplatňovány metody příkladu, názornosti, návyku. Nejčastěji uplatňovanou výchovnou metodou je pochvala a povzbuzení.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Na základě sledovaných činností je oblast plánování a přípravy hodnocena jako průměrná, podmínky personální, materiální jako velmi dobré a podmínky psychohygienické jako průměrné.

Účelnost a vhodnost organizace výchovně vzdělávací práce, použitých didaktických forem a metod je hodnocena v jednom případě jako velmi dobrá, ve dvou sledovaných dopoledních blocích jako pouze vyhovující. Organizování a řízení spontánních aktivit dětí je hodnoceno jako průměrné.

Úroveň uplatňování účinné motivace i způsobu hodnocení spolu s vytvářením prostoru pro vzájemnou komunikaci a interakci je hodnocena jako průměrná.

ČŠI celkově hodnotí kvalitu výchovně vzdělávací činnosti jako průměrnou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Mateřská škola má stanovenou dlouhodobou koncepci, která je podložena vzdělávacím projektem „Zdravá mateřská škola“. Tyto koncepční záměry byly pozitivně přijaty jak rodiči, tak i pedagogickými pracovníci.

Ředitelka školy vypracovala rámcový a prováděcí projekt, který přihlíží k podmínkám i potřebám školy a je konkretizován do Ročního plánu. Každým rokem se pedagogické pracovníce hlouběji zaměřují na 3 - 4 zásady uvedené v tomto programu. Úspěšnost jejich plnění je společně vyhodnocována vždy na konci školního roku. Podrobná analýza pak každoročně slouží ředitelce ke stanovení budoucích pedagogických cílů školy.

V Roční plánu jsou kromě uvedených zásad projektu „Zdravá MŠ“ stanoveny další prioritní cíle pro daný školní rok i aktivity rozvíjející speciální potřeby a zájmy dětí. Nedostatkem Ročního plánu je chybějící prostupnost hlavních výchovně vzdělávacích cílů do oblasti řídicí, kontrolní a metodické, což činí plán málo funkčním a konkrétním.

Plánování je hodnoceno jako dobré.

Organizování

Organizace výchovně vzdělávacího procesu je v souladu s rozvrhem přímé výchovné práce pedagogických pracovníků a jejich pracovní dobou. Nedostatečně jsou však vymezeny pracovní náplně pedagogických pracovníků a jejich pracovní povinnosti v rámci přímé výchovné práce i práce související, jak stanovuje Pracovní řád vydaný MŠMT ČR č.j. 16969/96-42. Z vypracovaného organizačního řádu nejsou dostatečně zřejmé určené kompetence i pravomoci jednotlivých pracovníků.

Rozvržení přímé výchovné práce pedagogických pracovníků je vzhledem k počtu docházejících dětí i zvolené organizaci efektivní. Souběžným působením učitelů při organizačně náročnějších výchovných činnostech, při pobytu venku i při mimořádných mimoškolních aktivitách je vytvořen dostatečný prostor pro individuální péči a zajištění bezpečnosti dětí. Stanovený režim dne dostatečně zohledňuje variabilitu řízených a spontánních činností a vytváří dostatečný prostor pro spontánní hrové aktivity. Pevně stanovena je pouze doba podávání jídla, pobytu venku a odpoledního odpočinku.

Povinná dokumentace je vedena v souladu se zákonem č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Důvěrné informace o dětech jsou uloženy v ředitelně a odpovídajícím způsobem zajištěny před zneužitím. Kopie Rozhodnutí o přijetí dítěte jsou v mateřské škole k dispozici.

Informační systém školy je založen především na osobních, každodenních kontaktech a operativním řešení vzniklých problémů. Zaměstnancům jsou včas předávány požadované informace z oblasti pracovně právní, organizační a oblasti dalšího vzdělávání. Podle předem stanoveného plánu i podle potřeb školy jsou v průběhu roku zařazovány pedagogické porady. Jejich náplň je však převážně zaměřena na organizační a provozní záležitosti, nedostatečně na oblast výchovně vzdělávací. V písemných záznamech z porad chybí průběžné vyhodnocování plnění stanovených pedagogických cílů školy.

Vnější řád pro rodiče obsahuje rámcové informace o organizaci školy a podmínkách týkajících se docházky dětí do mateřské školy. Nedostatečně jsou rodiče informováni o svých právech a povinnostech vztahujících se především k zápisu a přijímání dětí, způsobu a ukončení docházky dle vyhlášky MŠMT ČR č.j. 35/1992 Sb., o mateřských školách.

Rodiče jsou informováni o svých dětech především při osobních kontaktech s učitelkou a prostřednictvím zahajovací schůzky před začátkem školního roku. Další aktuální informace z oblasti výchovně vzdělávací získávají rodiče z informačních tabulí umístěných v prostorech školy. V průběhu roku organizuje škola pro rodiče kulturní vystoupení, besídky, táboračky, výstavy výtvarných prací, při nichž se obě strany blíže poznávají. Již tradicí se staly kulturní vystoupení pro důchodce v blízkém Penzionu.

Kvalitní spolupráce je navázána s 10. základní školou. Žáci vyšších ročníků pomáhají mateřské škole při údržbě školní zahrady, pravidelně navštěvují učitelky a děti mateřské školy žáky v prvních ročnících základní školy.

Promyšlená a pravidelná je spolupráce se zřizovatelem. Ze strany ředitelky je snaha včas a dostatečně informovat zřizovatele o vzniklých problémech a potřebách mateřské školy. Ředitelka má zpracovaný podrobný plán zlepšení materiálních podmínek, který jí napomáhá k efektivnímu využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Finanční prostředky od zřizovatele jsou v současnosti omezeny. Z toho důvodu se ředitelka zaměřuje pouze na základní materiální vybavení školy.

Mateřská škola doplňuje svůj výchovně vzdělávací program organizováním zájmových a mimoškolních aktivit. Jedná se především o seznamování dětí s angličtinou a plavecký výcvik. Při jejich organizování je dbáno na respektování psychohygienických zásad i stanoveného režimu dne.

Poradenskou činnost mateřská škola zabezpečuje především v oblasti logopedické péče. Velmi dobrá spolupráce je navázána s pedagogicko psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem, a to především v oblastech odkladu školní docházky a integrace tří postižených dětí. Ve spolupráci s odborníky byly vypracovány individuální plány, splňující požadované náležitosti dle Metodického pokynu k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením č.j. 18996/97-2. S dětmi integrovanými je pravidelně prováděna individuální výchovná činnost, která je písemně zaznamenávána a pravidelně konzultována, jedenkrát za dva měsíce, s odborníky SPC- Morýsův dům ve Zlíně. Systematická a svědomitá péče integrovaným dětem přináší prokazatelně kladné výsledky.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání mateřské školy a informačních systémů je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

V oblasti vedení a motivování pracovníků využívá ředitelka především osobního příkladu. K pracovním a mimoškolním aktivitám motivuje zaměstnance vlastním zodpovědným přístupem, pochvalou a finančním ohodnocením. Předností jejího řízení je velmi dobrá znalost prostředí školy i pracovních kvalit současného kolektivu. Většina učitelů vykonává svou práci zodpovědně a s nadšením.

Rezervy byly zjištěny v kvalitě metodického a odborného vedení pedagogického kolektivu, a to především v oblasti organizace a přípravy výchovně vzdělávací práce i uplatňování žádoucích didaktických forem a metod. Ze strany ředitelky není této oblasti věnována potřebná pozornost.

Pro sebevzdělávání učitelů zabezpečuje ředitelka dostatek současné odborné literatury. Přesto, že ředitelka podporuje průběžné vzdělávání a vytváří pro to potřebné podmínky, není tato možnost všemi učitelkami plně využívána. Přínosem pro výchovnou práci školy je pravidelná účast jedné učitelky v sekci dramatické výchovy.

Kriteria osobního ohodnocení jsou zpracována, pracovníci jsou s nimi seznámeni. Hodnocení zaměstnanců prostřednictvím nadtarifních složek platu je dostatečně diferencováno.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků je hodnocen jako průměrný.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka má vytvořen především dostatečný systém kontroly organizace provozu a hospodaření školy. V oblasti výchovně vzdělávacího procesu se ředitelka zaměřuje především na každodenní průběžnou kontrolu výchovně vzdělávací práce a vedení třídní dokumentace.

Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je z důvodu absence hospitační činnosti ředitelky nedostatečná. Jelikož výsledky průběžné kontroly pedagogické činnosti učitelů nejsou podchyceny písemně, nemohou být důsledně přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Pro účinnost odborného a metodického vedení chybí ředitelce zpětná vazba. Nedostatkem je i nízká sledovanost naplňování stěžejních pedagogických cílů školy.

Kontrolní mechanismy jsou v oblasti kontroly pedagogického procesu hodnoceny jako pouze vyhovující, v ostatních oblastech jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Kladem řídicí práce ředitelky je její zodpovědný přístup k pracovním povinnostem a snaha vytvářet příznivé podmínky pro zdraví a pohodu dětí i pracovníků mateřské školy. Ředitelka trvale zlepšuje materiální podmínky školy. Kvalitním zajištěním organizace provozu, stanovenou koncepcí i podněcující motivací dosahuje ředitelka velmi dobré úrovně v oblasti řízení školy.

Nedostatky v řídicí práci byly zjištěny zejména v oblasti metodického vedení a kontrolní činnosti.

Oblast řízení je celkově hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Součástí mateřské školy je školní jídelna. Stravu dětem připravují tři kuchařky a vedoucí stravování. Stanovený režim stravování respektuje denní biorytmus dítěte předškolního věku. Osobní tempo jednotlivých dětí je plně respektováno. Vedoucí stravování dbá na uplatňování prvků racionální výživy i pestrou skladbu jídelníčku. Určité rezervy byly zjištěny v kultuře stolování, zvláště při podávání ovocné přesnídávky. Nedostatečně jsou děti vedeny k dovednosti zacházení s příborem, který se používá jen v nejstarší věkové skupině. Pitný režim je zaveden, je však třeba zlepšit jeho organizaci, aby nápoje byly dětem trvale k dispozici.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol a předškolních zařízení č.j. 1223/91 ze dne 14.03.1996
- Výkaz o mateřské škole zpracovaný ke dni 30. září 2000
- Koncepční plán mateřské školy
- Roční plán výchovně vzdělávací práce pro školní rok 2000/2001
- Evidenční listy, docházkové záznamy, kniha úrazů
- Přehled výchovné práce, týdenní plány, přípravy
- personální dokumentace
- rozvrh přímé práce pedagogických pracovníků, stanovení pracovní doby a pracovních povinností zaměstnanců
- Organizační řád školy, vnější řád pro rodiče
- dokumentace vztahující se k integrovaným dětem
- individuální záznamy o dětech
- vypracovaná kritéria osobního ohodnocení

ZÁVĚR

Kvalita výchovně vzdělávací činnosti i úroveň řízení školy je celkově hodnocena jako průměrná.

Efektivita využívání finančních prostředků, přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schválenému programu je hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Hana Hrubá

Hana Hrubá v. r.

Členové týmu

Anna Jurková

Anna Jurková v. r.

Ve Zlíně dne 24. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. prosince 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Marie Kadlecová

Marie Kadlecová v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-12-27	č.j. 50/2000
Zřizovatel	2000-12-27	č.j. 49/2000

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		připomínky nebyly podány